

HOBI

HOBI

HOE311

10

1068

НОВІ ПОЕЗІЇ

1968

ч. 10

В-во нью-йоркської групи
нью-йорк
1968

Г. Розиниці

new poetry

1968

no. 10

an annual ukrainian-language publication of
«the new york group»

обкладинка роботи
юрія словія

тираж: 500 примірників
всі права застережені

річник нові поезії
редагує колегія
64—15 dieterle crescent
rego park, n. y. 11374, u. s. a.

зміст

т

поезія:

катерина горбач	4—14
юрій тарнавський	16—34
богдан рубчак	36—38
юрій коломиєць	40—52
олег коверко	54—64
віра вовк	66—72
патриція килина	74—82
богдан бойчук	84—94

графіка:

аркадія оленська	5—19
юрій соловій	21—35
ярослава геруляк	37—53
любослав гуцалюк	55—69
яків гніздовський	71—83
борис пачовський	85—95

катерина горбач

l'air du temps

в відстояних флаконах
меланхолія
пропахлих хвилин
у дзеркалі
скривлена усмішка
ночі
числить тони
що шукають півдня
ти забрав
мою тугу
з собою
глухо в'яне
пропахлий час

Аркадія Оленська: На самоті, туш, 1967

катерина горбач

ШЛЯХИ

ластів'їне гніздо
де сумувало сумління
брова неба
війнула прощанням
зволожіло
волосся
поцілунком
коханого
увінчався туман
ти зв'язав уже
клунок
в ньому зірка
сльоза і пір'їна
передав
дитині безногій
гітару свою
вибирайся
в дорогу
пора

Аркедія Оленська: Тіні, туш, 1967

катерина горбач

грови

чорні ворони
випивають зелень
і глухо
понури їх пісні
дрижать
докори
поляглих
їм з-за плечей
виглядають
і закиди бліді
кидають
мені в усмішку
здеформований
смуток
і біль

Аркадія Оленська: Птахи, туш, 1963

катерина горбач

кінець

замокне
накопчена далечінь
 спогадами
бродиш
 мертвий
 блукаєш
парусними містами
ти вже до них
 не належиш
ти
що вважаєш
 цю хмарину
 своїм домом
ти мертвий
і нічого тобі
не залишилося
 тільки вітер
 і час

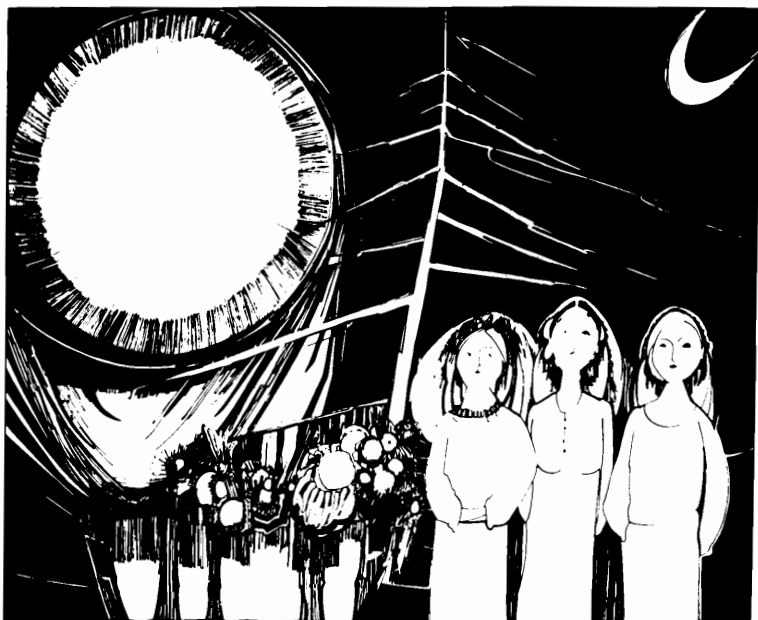

Аркадія Оленська: Маски, туш, 1967

катерина горбач

осінні звуки
рівно
нанизують
пожовкле листя
на одностайну скаргу
восени
на неспілому промені
й твоя усмішка блідне
завмирає
за серпанком туги
я плачу сльозами
віків
очі несуть літо
я стара восени
роками вітрів

Аркадія Оленська: Міт, туш, 1968

катерина горбач

■ ■ ■

в'яле мигтіння
в притчі
вечора
сльоза покиненого
дрозда на ганку
жебраки
палять свої клунки
під моїм
вікном

Аркадія Оленська: Танок, туш, 1967

юрій тарнавський

діти квітів

По цім боці
дзеркал,
при болотах
скла,
біля рук,
що скриплять,
як двері,
живуть жовті
нащадки,
застібають
стокротки
замість гудзиків,
на зубах
замість на сорочках,
спостерігають
ноги,
повні насіння,
як соняшники,
що сліднують
за сонцем,
виринають пелюстки
із них,
щоб ясніше бачити
горизонти
і свою шкіру,
дивуються пальцям,
що витягають

Аркадія Оленська: Глядачі, 1967

юрій тарнавський

безконечні
стебла
зі щік,
підливають імена
водою
з джерел,
яких ніхто
не бачить
під літерами.

Жовкнуть дзеркала,
як папір,
і кров місячки,
повна блискучих
ножиць,
тне їх,
щоб позбутися
слідів
дитячих ніг
з іржавих плям
на собі
і на висячих
мостах.

Аркадія Оленська: Однодумці, 1967

юрій тарнавський

вініл

Вже бачить його
Лондонський міст
і плаче
іржавими
слізьми,
і рожеві
дівчата
знаходять
зідхання
під своїми
темними бедрами,
і простягають їх
до його худого
обличчя
з профілем
найтонших квадратів,
і притискають
до своїх запалих долонь,
початки
його зеленої
бороди,
що носить
сліди
переслідувань!
Ще залишає
деякі кути
своїх в'язких

Юрій Соловій: Пантократор, монотипія, 1951

юрій тарнавський

трикутників
на темних боках
літер
і молекуль,
та вже видно
тінь
його пальців,
подібну до усмішок,
по кутиках
уст,
що не можуть
звільнитися
з-під країв
ліжок
і немовлят,
і вдягає
непромокальні
ризи,
і обертається
на чотири
сторони світу,
і робить знаки
кругів
і прямокутників,
і залишає
вогнетривкі
хрести
на пом'ятих,
занедбаних
рештинах,

Юрій Соловій: Св. Себастьян, пером, 1963

юрій тарнавський

і роздає
пряжки,
повні квітів,
дірам
у лахмітті,
щоб передали їх
костям,
що живуть
на передмістях
зубів
і дощу,
і ясна
підносять себе
на рівень
рожевого асфальту,
і слина
кличе пальці
викопувати
бедра
з-під неону,
і покривати їх
фосфором
і чоловічими руками,
і прізвиська
розпускають гриви
з довгого волосся
і рудих літер,
і розступаються
ноги
і границі,

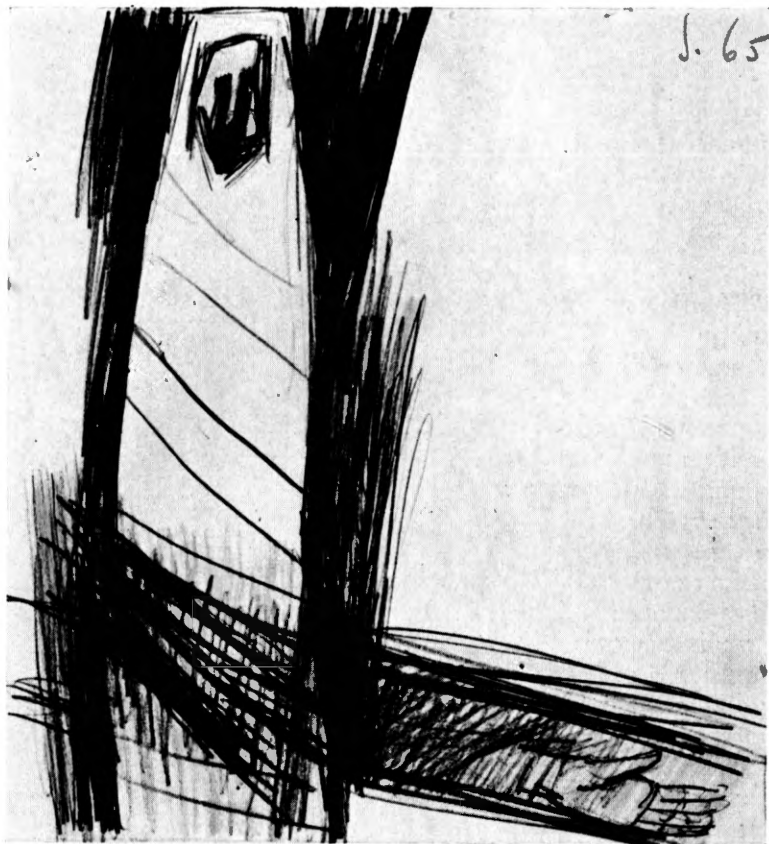
Юрій Соловій: Рисунок до «Пієти», пером, 1963

юрій тарнавський

щоб дати йому
прохід
до трісок
в упертих
руках
і в поламаних
державах.

— Ще кволий,
ще не видужав
від фабрик
і паперу,
з ім'ям,
хоч за нього
заходить сонце
і звичаї,
зложеним з літер
таких тонких,
що може бути
знищене
навіть слізьми . . .

Молімся,
щоб Господь
не покликав його
назад
до себе!

Юрій Соловій: Рисунок до «Воскресіння», олівцем, 1965

юрій тарнавський

В'єтнам

У В'єтнамі
колір
починається
в ліктях,
червоні праліси
трясуть
чорними квадратами
біля зубів,
зелені круги
зіскакують
із суглобів
і здоганяють
колір ям,
що тікає
до горизонтів
пальців,
і пальці
мінються,
як перлямутр,
хмарочоси
згинаються
між ними,
щоб витрусити
скалки скла
і сходи
зі своїх колін,
що прагнуть

Соловьев

Юрий Соловьев: Акробатка, пером, 1963

юрій тарнавський

лоскотання . . .

Ходім
до В'єтнаму,
кохана,
наб'ємо
рот твого волосся
моїм ротом,
знайдемо
білі та рожеві
квіти
між поверхнями
наших зап'ястків,
кинемо
зів'ялі
вінки
наших облич
на воду,
що вливається
в Південне
Китайське
море.
Запевняю тебе —
існує зв'язок
між перехрестями
подолків
і чисел вулиць
у Лондоні
і зморшками
на сльозах
цих жовтих
людей!

Юрій Соловій: Рисунок до «Пієти», пером, 1963

юрій тарнавський

червона голубка

Як тепло було
в гніздах
з сірих
границь,
як добре було
корінню крил
під нігтями,
які обкусав
колючий дріт,
і прийшли
ці поцілунки,
піднесені,
як транспаранти,
і її сполохали!
Сполохали
цю червону
голубку
з очима
і дзьобом
із олива!

Куди
вона полетіла?
— Туди, де жовті
крейсери
течуть
з каправих

Юрій Соловій: Рисунок до «Пісти», пером, 1963

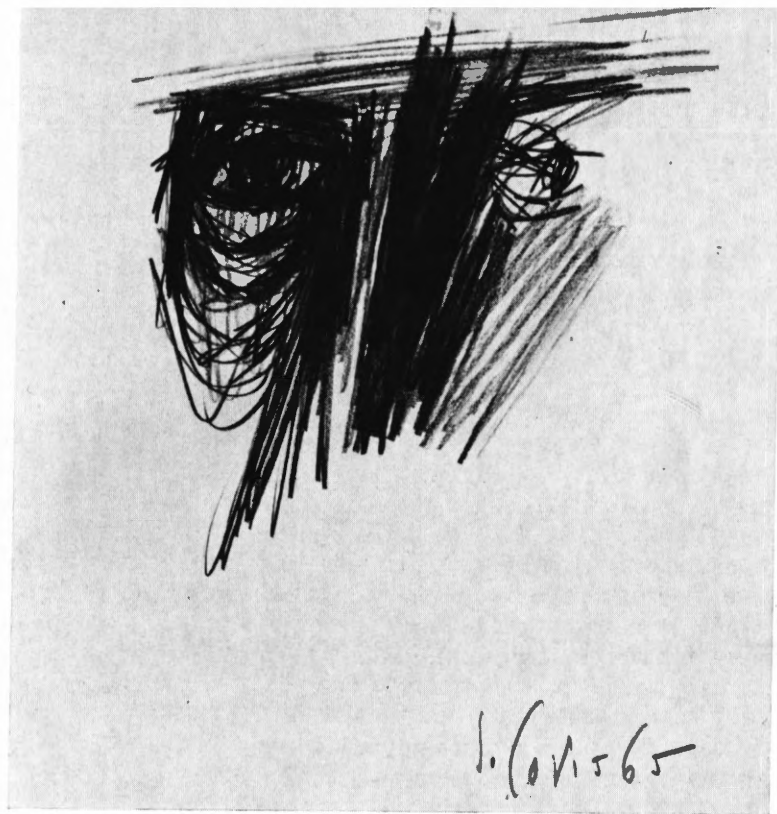
юрій тарнавський

очей океану!

Чому вона
полетіла?
— Будити
маленькі чорні
хрести
в жабуринні
мап!

Чому, чому
вона полетіла?
— Звити собі
гніздо
з довгих стебел
ропи
в найхудших
лицях
найжовтіших
дітей!

І ніхто вже
не сполохає її
звідти
ніколи!

Юрій Соловій: Портрет Гуцалюка
після його автопортрету, олівцем, 1965

богдан рубчак

свята і чорт

В коконах ікон залякли вікна,
і в сукні всеношних сонні стегна.
Різноколірові миті квітня
в оливі трудних вітражів стигнуть.

До чола пішли молитись руки,
замість спати в сплеті рук жиластих,
у постелях кучерявоклучих
жити, і на близни ласку класти.

Слів служниця ти і марев жниця.
Наче в нішах переполовілих,
у твоїх безвітряних зіницях
ранку голуби закам'яніли.

Сміху скалками уста б калічив,
жмурами жури я б щоки клечав —
бо погідний день твого обличчя,
моє жаклива Божа порожнеча.

Ярослава Геруляк: Рослинне, ч. 39, туш, 1961

богдан рубчак

нарікання на грудень

Трудно вмирає рік,
як старовір.

Трудно грудень
— холоднорукий —
віддає мені спогади
погоди
очей твоїх,
і брів,
і грудей.

Старий скупар!

Дражнить
твоїм обличчям
в сухожиллі галуззя.

Ярослава Геруляк: Рослинна променада, туш, 1960

юрій коломиєць

з білих тем

I

Не нами це наврочено.
Не прикладались тут
відьомські пальці.
Наш сад зеленомученик
тремтить на лютні
лячним танцем.
Не стид,
бо голе все:
дерева тужно стигнуть,
на живоплоті чорний
сніг.
Пороном саж в проваллях
міста
мій годиш-слід
щукає ніг.
А ти ж зима!
Була б ти Богом біла!
Ну, забілій!
Золи гілля на синім
піднебінні,
і хай твій лютий
навмання,
моїм очам,
розстелить обрус
білий.

Ярослава Геруляк: Рисунок, туш 1967

юрій коломиєць

II

Змучене прядиво
тіпає місто, —
вибійчастий колесами
звук.
І буцім навмисне
місяць пролився
листопадами пражених
мук.
Як же стіни любити,
коли грудень засупонює
груди,
у вулицях довгих проріх.
Як містом прожити,
коли голим безглуздям
тіпає дощ
зледеніле в деревах
мотуззя.
Тут місяцю тяжко
лизать мої очі:
з-під осени мокрих,
з-під чорного клоччя.

Ярослава Геруляк: Сімурґ, туш, 1967

III

На погрудді
єдиної ночі
морозом поголені
зими.
Колеса малюють
утомлені очі,
на спинах доріг.
На ліхтарні
чийсь образ малюють
вітри
лапатим жасмином.
А за стінами чути
людину,
що з вином розвела
чорний гріх.
Навстіж там ніч
під устами і димом.
Там щастя купують
за розмінаний
сміх
самотні мужчини.

Хай мій образ
гіпсують сніги
лапатим жасмином.

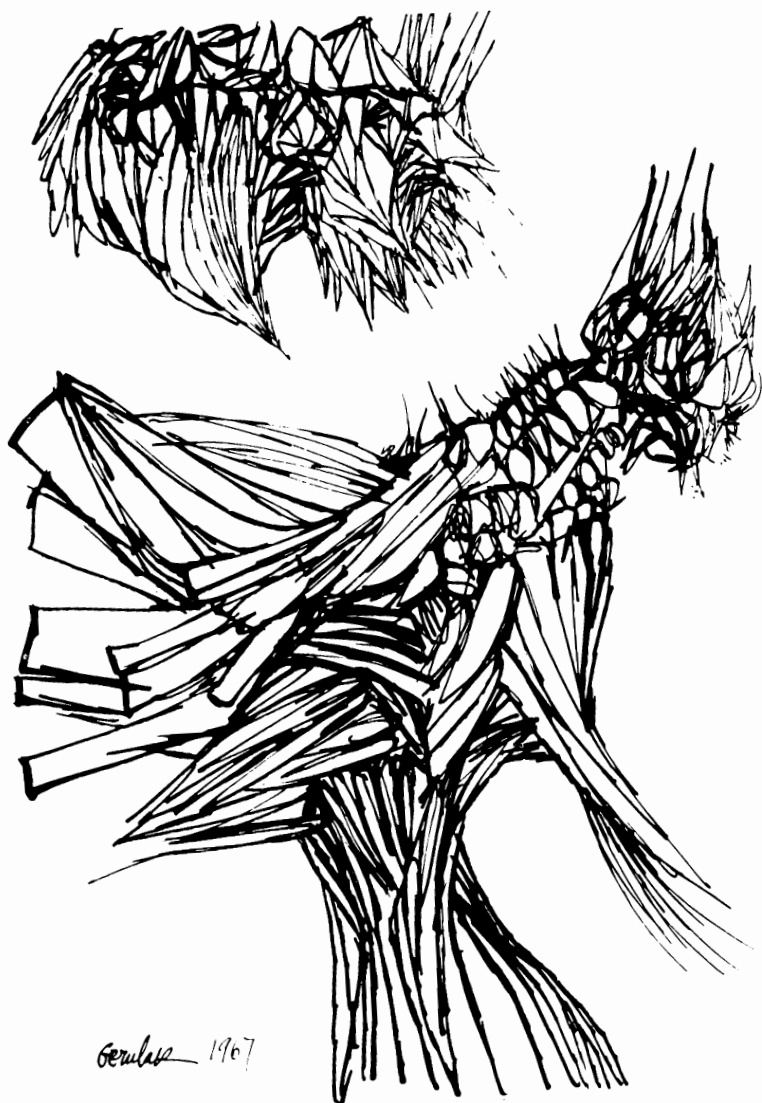
Ярослава Геруляк: Метаморфоза (Дафне), туш, 1968

юрій коломиєць

IV

Нарізаний камінь
причілком вітру,
вірить у цвинтар
кличанням віток,
звідки виростуть
цитрини вилиць
і скарбниці
у черепах вулиць.

Тяжко ліктем
написані літери.
Вивітрять губи,
тесаним заступом,
на голоморозь лип
грабарів сірий хліб.
Лишиться плід
руками на камені
пересушених літ.
Длишаться міти
на камені ліктів,
недоказаним літом.

Ярослава Геруляк: Гаруда, туш, 1967

юрій коломиєць

V

Вулиці мої,
щодня ви на милицях,
щодня ви хороші.
Не страхи нишпорять
по ваших піхвах,
по вас пішки
почали ходити
каштанів пороші.
І де діватися мені?
Тут диво не вміститься
під саму стріху місяця.

А може вітер
дорогу виліпить,
а може гуки
залізом задушеним,
із диму задух
мені друзів
видушать.

Вулиці мої
щодня ви на милицях,
щодня ви хороші.

Сьогодні удосвіта
епала
каталпи пороша.

Ярослава Геруляк: Гумбаба, туш, 1967

юрій коломиєць

VI

Наче почате літо,
а решта
так просто:
каміння теплим бути
проситься.
Скільки солодкої
у весни сили:
і вітер білий,
і земля вміла,
і волосся не проситься
бути сивим.

Ярослава Геруляк: Рослинне ч. 385, туш, 1968

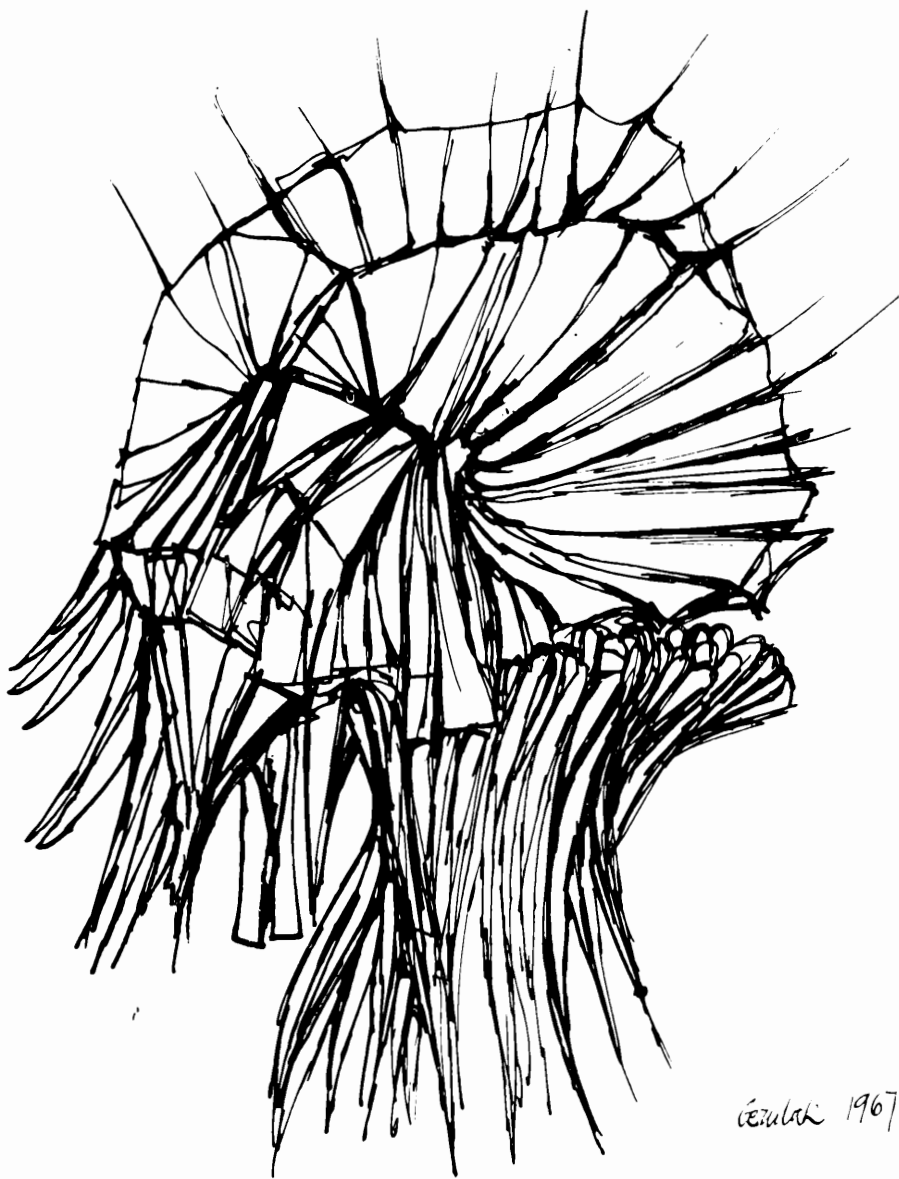
юрій коломиєць

VII

Я́ забув
про мальовані півні
на коминах,
а ви мені, мамо,
колискову співаєте
наніч.

Мене мати колихала,
як терносливу
вдосвіта.
Синьо, синьо колихала,
як вільху без вітру.

Ну, то спрядіть мені,
мамо,
пісню із вітру,
чи з дикого глоду,
на якому росте
тільки тінь сволоків
і пісня коминів
із глиняних півнів.

Геруляк 1967

Ярослава Геруляк: Рослине ч. 309, туш, 1967

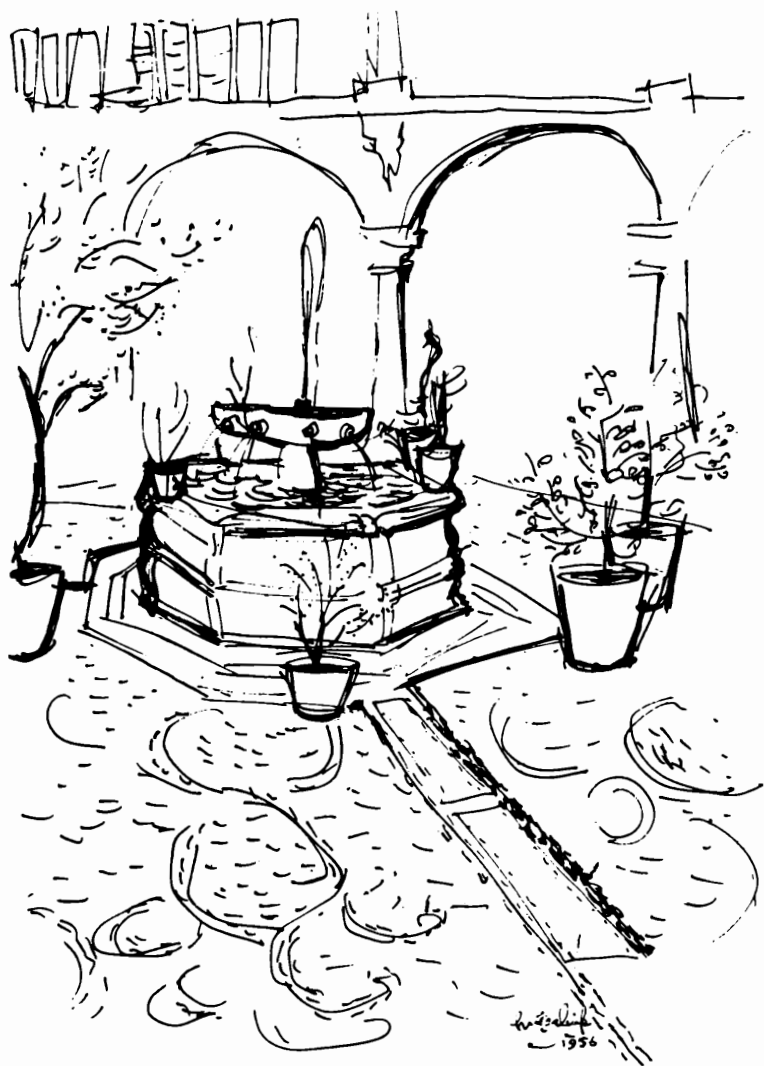
олег коверко

весняна носталгія про тебе

Був ранній ранок
і вогкий туман,
мов виноградний винар
сковзався непевними ліянами
по гладких заглибинах дерев,
шукаючи вигідного спочинку.

— Дивно,
прошепотіла весна
і пролила дві сльози назустріч сонцю.
Вони розплилися
солоним раєм ранніх променів
і потонули вогким заспокоєнням
у долонях моєї душі.

— Дивно,
треба прощатися,
пролебеділа весна
і заплакала зеленими стегнами.
Мов м'які липи,
запилені бурливим вітром зворушень,
жбурляли два береги
безпереривні хвилі радості
і народили вільхи крихке зело,
що розплилося липким струменем
холодячи узлісся.

Любослав Гуцалюк: Фонтан Гранада, туш, 1956

олег коверко

Припинився рух дерев.
Втихомирився гнучкий розпач бурхливого галуззя.

— Дивно, дивно . . .
шепотіла весна
і розлилася розмовою про квіти,
бо є них м'які уста з м'якими словами.

— Дивно,
Весна
сховала м'яке листя
у білу жменю ніжності.

Любослав Гуцалюк: Парк, туш, 1967

олег коверко

втеча

Сьогодні я люблю,
бо вся моя уява в квітах,
твої долоні в пелюстках.

Ми вийшли з міста
на оболоню запашних лісів
і з смаком соковитої зелені
на розцілованих губах
зустріли весни
привабливу присутність.
Вона розложила свої зелені стегна
перед сонцем зору
і втягнула нас
похапливими обіймами віддихів
у червоне гроно теплих ягід.

Сьогодні ми квіти.
Ми похилили свої голови
перед жагою сонця
і почали сповідь
про сочисті барви почувань.

Любослав Гуцалюк: Латинський квартал, туш, 1959

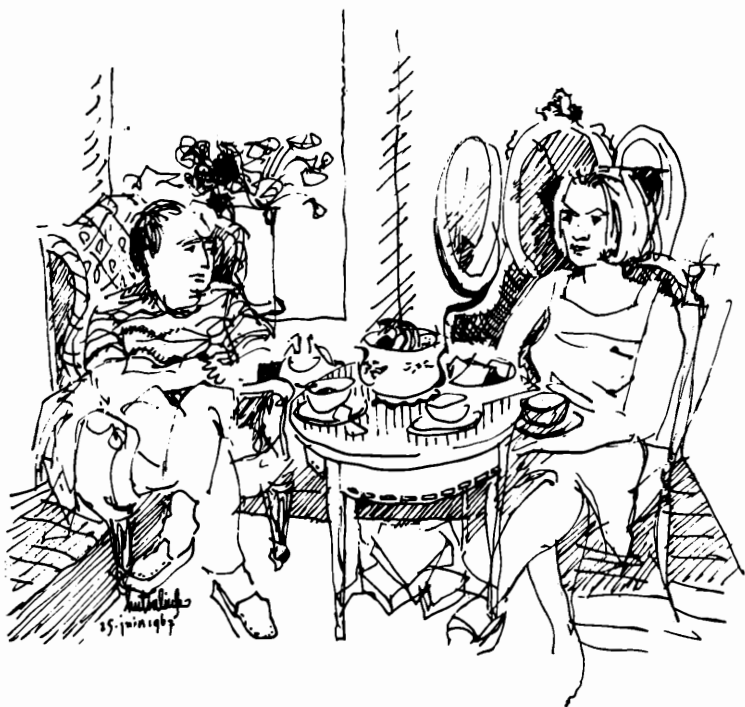
олег коверко

сірі казарми

Сьогодні сірі казарми у тінях тиші,
бо синя силуетка спокою
спалила лиху плахту самоти
в похилених гротесках зимних ваз.

Сильна рука
із солоної реальности поту
настороженим м'язом впорскнула
сирівець штучности у сині драти жил;
на плямах пам'яті
настав сумерк відображень;
зник вирячений страх непевности
в павутинних нитках хиткої ілюзії.
Казарми стали пустими.
Лиш на двоповерхових ложах
розложилися гладкі греблі галюцинацій
серед розтяглих годин безприналежности.
Вони запхали свої покривджені обличчя
в порепані подушки спочинку
і вигойдувалися
на пружинних сподіваннях непевности.

З їхніх кутків закислих повік,
кольорами очайдушних очей,
виколуплювалася розшарпана особистість.

Любослав Гуцалюк: Інтер'єр, туш, 1967

олег коверко

ДОТИК

Дотик, лагідний,
мов скошений льон.
Лежить його присутність
на наших змучених тілах.
Ми в уяві мандруємо
нескінченими пляями
втомленої втіхи
і шукаємо кволих слідів ласки
на розтяглих променях усміхів.

Дотик, теплий,
мов літепла вода
розкішного водограю:
заливає нас його солодка втома.
Він грається у піжмурки
із розлиплими серпанками губ
і накликає пестре хвилювання
дивних прибуд ірію,
що пролітають леготом лебединої ласки
на вигладжених шиях шепотливої втіхи.

Дотик, він,
мов м'який листок зелених дерев,
розколюваний теплим вітром радості,
лоскоче небо наших споминів.

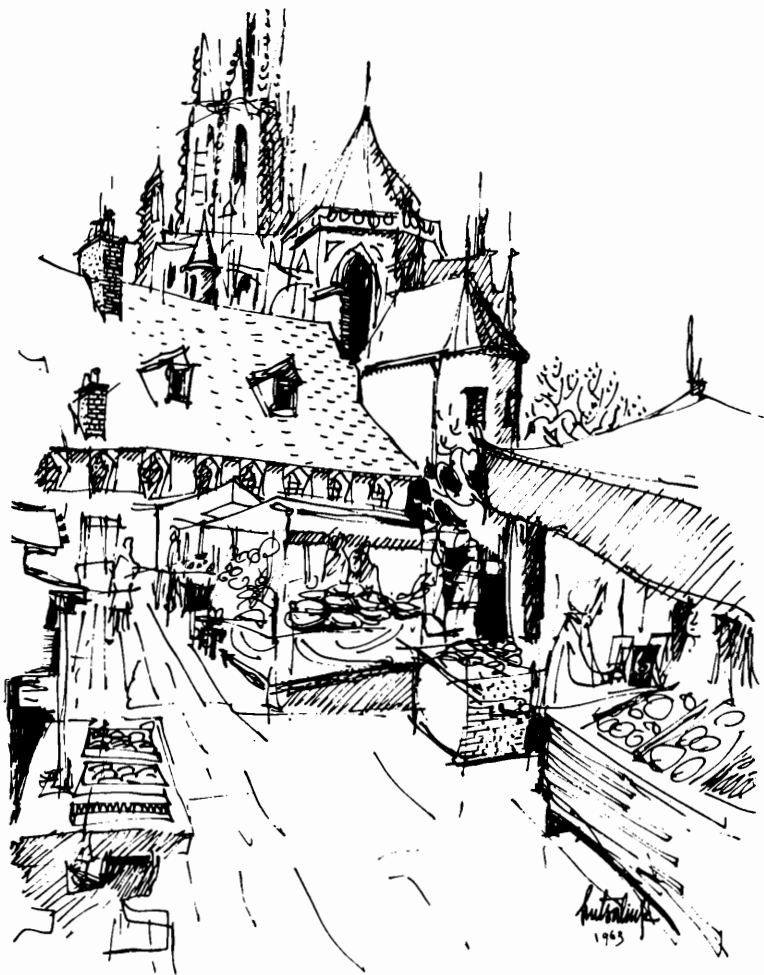
Гуцалюк
28 Sept. 1967

Любослав Гуцалюк: Акт, туш, 1967

олег коверко

будень

Ніщо не проявляється,
і розум, мов блискуча бляха,
відбиває промені напруженої уяви.
Лиш змучене відчуття
затуплених спостережень
прсбивається безплідним світлом
непритульних зір
і гасне на сірій ріллі розуму.
А далеко на пухких скибах сивих хмар
повівають гіперборейські вітри,
співають ясні птиці
про соковиті пальми й золоті весни,
що заховалися за білою вазою
мертвого черепа.

Любослав Гуцалюк: Торг у Сенліс, туш, 1963

віра вовк

київ

(симфонія)

І. Д.

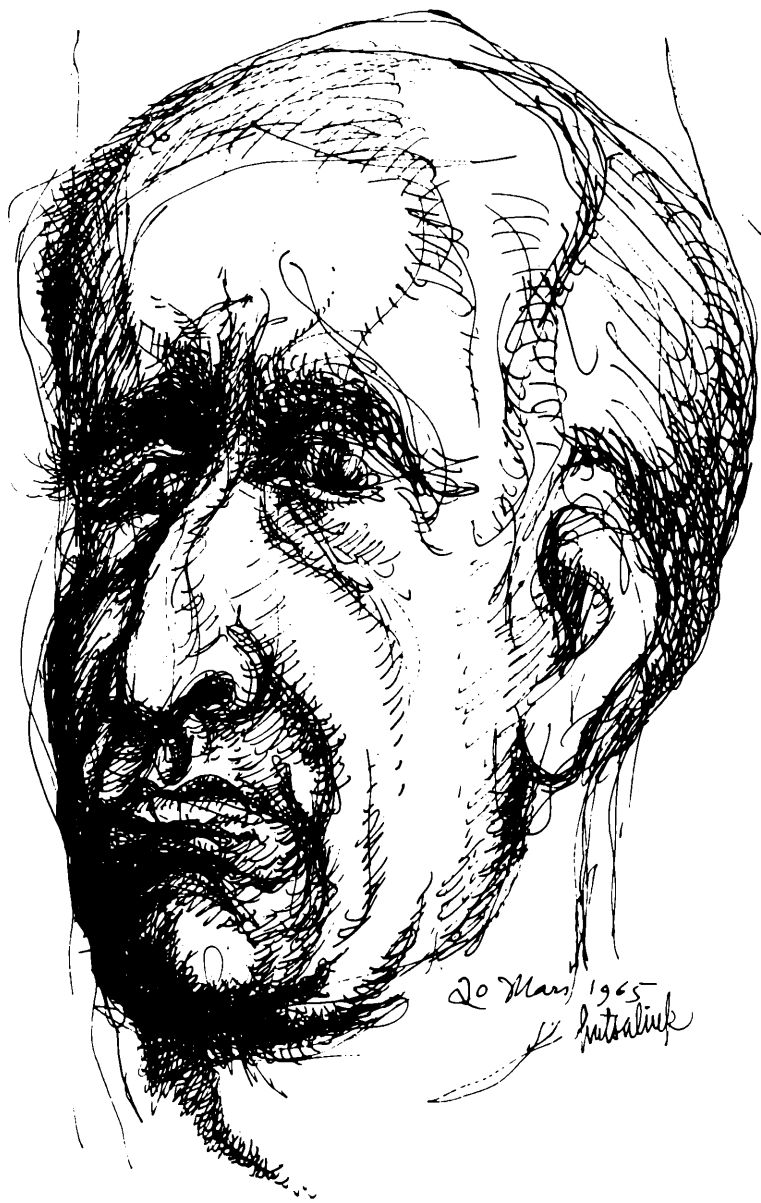
I

Ти пристаєш і припадаєш вухом до землі,
Бо раптом душа світає:
Гугнявлять слов'янські кургани,
І череп'я трипільських узорів
Єднається в дзвінкість посуду.

Знічев'я в зіницях, незвиклих до сутінку,
Галузиться хрест із заліза,
І ліпляться гнізда Фенікса
Для писанок Воскресіння,
Де м'якнуть волоссям м'яти,
А рейки ведуть у нетлінне.

З-під кореня виростають грімниці:
Воскові пальці скапують
У зморшки старезної річки;
По синій щоці розходяться срібні персні.
Вона захована у стертому дзеркалі
(Неначе на палімпсесті)
Шахові, самоцвітні фігури
Ідолів, христоносців, гетьманів —
Обличчя і жести згорілої епопеї.

І знову скресують джерела в іконах,
А юнак осяйний, павокрилий,
Паруси трипарі згортає,
Щоб опаленим чолом

Любослав Гуцалюк: Портрет Ю. Соловія, туш, 1965

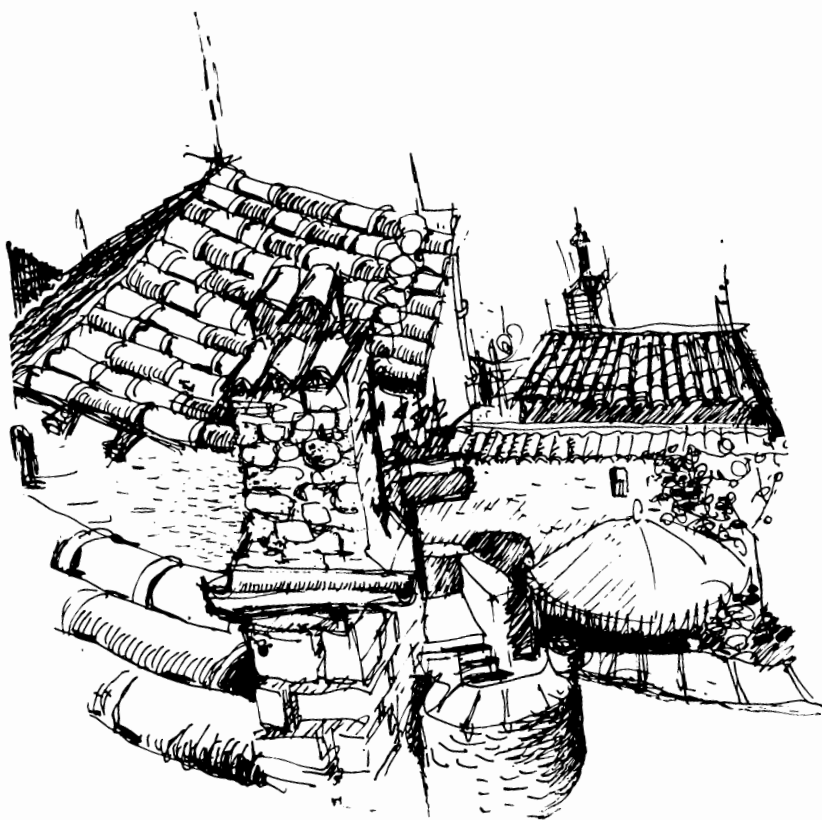
віра вовк

Торкнути страсний чорнозем
Під «Радуйся!» з крином у жмені.

А розплавлені стигми Голгофи
Злітають жар-птицями маку
Із золота маківок на дзвіницях
На ребра Успенського дива,
На слід Десятинної церкви,
На мощі Братської академії
І на молоха з тіні Михайлівського собору.

II

Опівночі, перед телям-почварою,
Обвішаним амулетами,
Чорти розграють заклятими картами
Яничарів з грибними лицями.
Вони не схожі до дідьків, які танцюють
У масках з барвистих блюдець
Для Nuestra Señora de Copacabana,
Ні до чаклунів африканських, у плетивах з юти,
Ні до магічних фігур, що оздоблюють прови
На ріці Сан-Франсіско, ні до давніх богів:
Інь'янсán, Омолю, Абал'є і Огуна,
Від яких темні руки вимолюють кожен краплину дощу,
Урожай тапіоки, здоров'я для мула,
А в гамаку з волокон бананових — заборонені любові.
На долонях чортів, що перед почварою,
Липнуть до крові гедзи і карти;
Їх не змити воді, лиш розмерзлим сльозам.

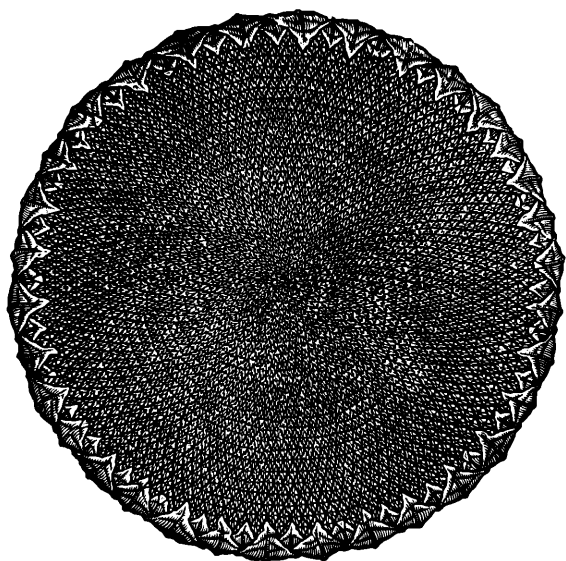
Любослав Гуцалюк: Дахи, туш, 1962

віра вовк

А по небі крокує земний велетень
(Антареса горіх між зубами)
І за руку веде тополиним бульваром юнку,
Яка випікає для нього хліб і дітей із чорнозему,
Щоб вічно шукати Грааля, хоч кабала сповістила,
Що знайти його неможливо.

III

Я співаю татарське сонце в кривих шаблях,
І співаю вітер з іклами бурих мамутів.
Він щербить шкіру скитських бабів
І навіває в тверді карби пісок Азії,
Що вгризається в фалди повислих грудей,
Які годували ребристих вовків зі степу.
Він розбиває струни причинних бандур
Об звітрілі обличчя, шорсткі, як коралі,
І очі незрячі й видющі, як очі Пітій,
З яких виноградом точаться сльози Ніоби.
Скільки костей синів і дочок посіяно доокола!
Але не здряпати пазурям вітру, не порізати сонцю
Аметисту бузків у росі Видубецького саду,
(Бо вечір ховає шаблі в інкрустовані зорями піхви),
Як місто з єдиної брили тяжіє короною —
Не на голові раба дрібної, щоденної рині,
(Хоч він не спроможний зрадити, тільки себе загубити
В мілкому трачинню, зерен муштарди і маку),
Лиш на чолі, що зрошене потом Сізіфа.

Яків Гніздовський: Соняшник, лінорит, 1965

IV

Ілюмінура заходу бере за очі
На пергаменті вже пожовклого вечора,
Коли листкую тисячорічну Біблію твоєї осени.
Я вслухаюся в сарабанду архітектури,
А в скриню серця ховаю пригорщами рідну мову,
Неначе камінці роздовбаних, старих мозаїк.
Бо поміж нас поклався простір раною
Пустель, зубатих гір-акул, морів з іхтіозаврами,
І ти вже наливаєш мені з імбрика
Самотність спопелілої шипшини.
І всюди ми ізгої, наче Богом вибраний Ізраїль!
(Навіть у власній хаті, у саду дідичнім,
Де походжають кури з райськими хвостами,
А над дзвінкою мовою від реготу заходяться папуги).
Який полин, що на торзі князь антів
Міняє діядему за мішок гниличок,
Що князь ацтеків, із зубочисток, будує царство в плящі,
І що князь інків — на сором — ні пава, ні павіян.

V

Але я вірую в тебе, як у стихію любови,
Не обраховано-мудро, а щедро і безпричинно,
Як вірять у Бога святі, Сивілли й пророки!
Я бачу: ти виріс у болю над Лаврську дзвіницю
І носиш на собі регалії гордого в'язня:
Печаті шрамів і близн і чавунний хребет.
Я бачу: ти йдеш проти вітру з оголеним торсом.
І вже не бажаю тобі величавих звитяг.
Я бажаю для тебе навіки орла Прометея,
Бо покриється цвіллю меч припадкового витязя,
Як на тобі зарожевіє десята Троя.

Яків Гніздовський: Кукурудза, дереворіз, 1967

патриція килина

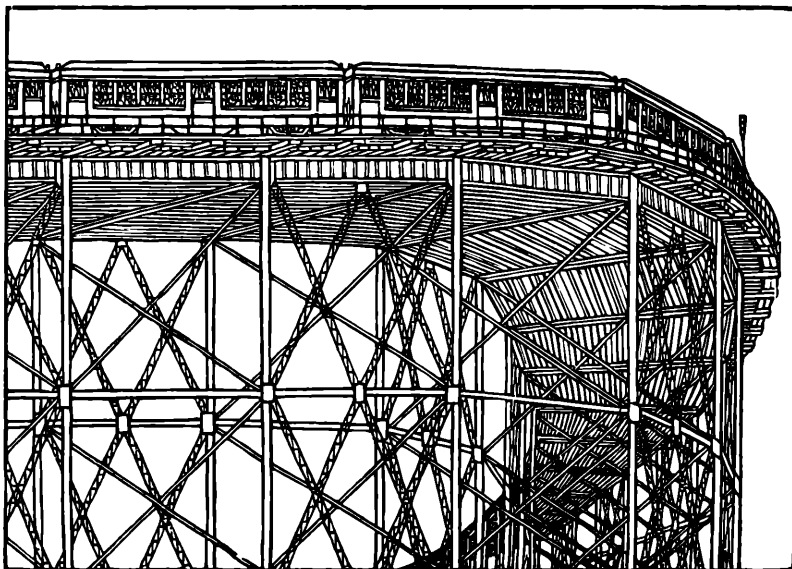
з мінімальних поезій

1.

Камінь. Тільки камінь.
Без гори, без горя, без глядача.
Не знати, чи сховає в собі
 скам'янілий відбиток листка, чи ні.
Без магми, без мапи, без моря.
Камінь. Так, камінь. Ні, камінь.
Уникає скульпторів, хоч метафізика ловить
 тільки його тінь.
Камінь без каменя.

2.

Око, мое око, твоє око.
Його око дивиться на голу жінку,
або на Бога, або на іржаве залізо.
Наші очі, без яких ми сліпі, є,
 мов окуляри, або телескоп.
Ваші очі без вас, що котяться по світу,
 бачачи цілі фільми тротуарів.
Їхні мертві очі, що далі стогнуть у трунах.
Та очі загублені між планетами:
кожне з них знає свою орбіту і своє сонце.

Яків Гніздовський: Бронкс експрес, дереворіз, 1960

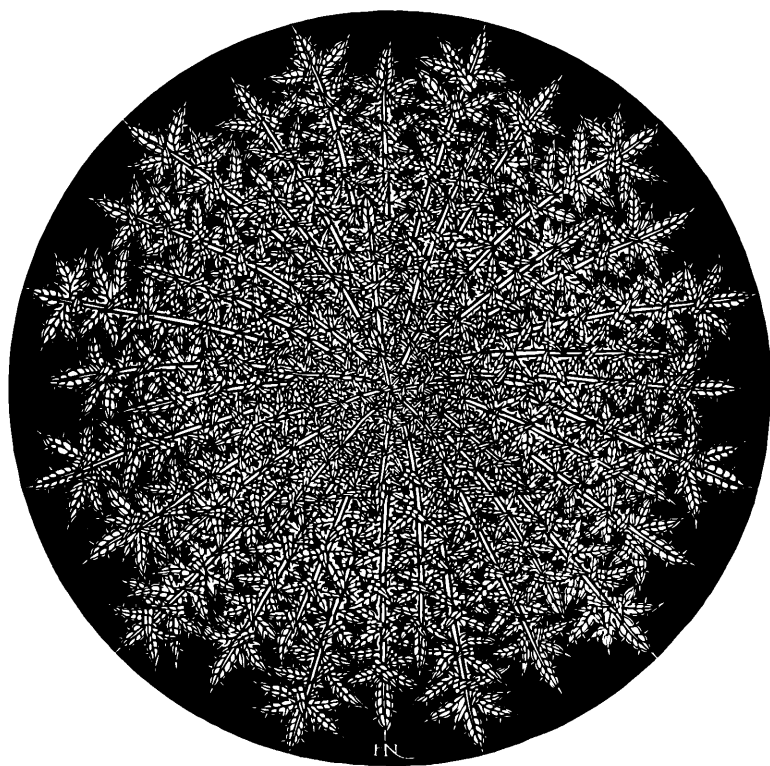
патриція килина

3.

Говорім про тебе, Елеоноро,
про тебе без трубадурів і білявого волосся,
та та та та та та та та та та,
пояснім тебе не трояндами, а безтрояндами,
хвалім твою суть, в якій нема церков,
ратата ратата ратата ратата рата
Елеонору, чистішу, ніж математика,
менш грішну, ніж нуль,
дом дом дом дом дом дом дом дом дом,
тебе, хоч протестуєш, «Поверніть мені
моїх трубадурів, мої грезети, гріхи, віі!»
ка-чох, ка-чох, і кому ми відповідаємо,
«Тихо! Це твоя доля!» ка-чох, ка-чох.

4.

Чорний. Мармур. Три.
Не неначе ніч і лід кохалися.
Чорний. Не неначе всесвіт пропав,
і лишилися лиш три чорні кристали.
Мармур. Не неначе виставка
з одною невидимою скульптурою, що
стоїсть в пустій галерії. Три
штаби з чорного мармуру.
Перед ними стаєш мікроскопом,
і твій біль — чорний, мармур, три.

Яків Гніздовський: Будяк, дереворіз, 1967

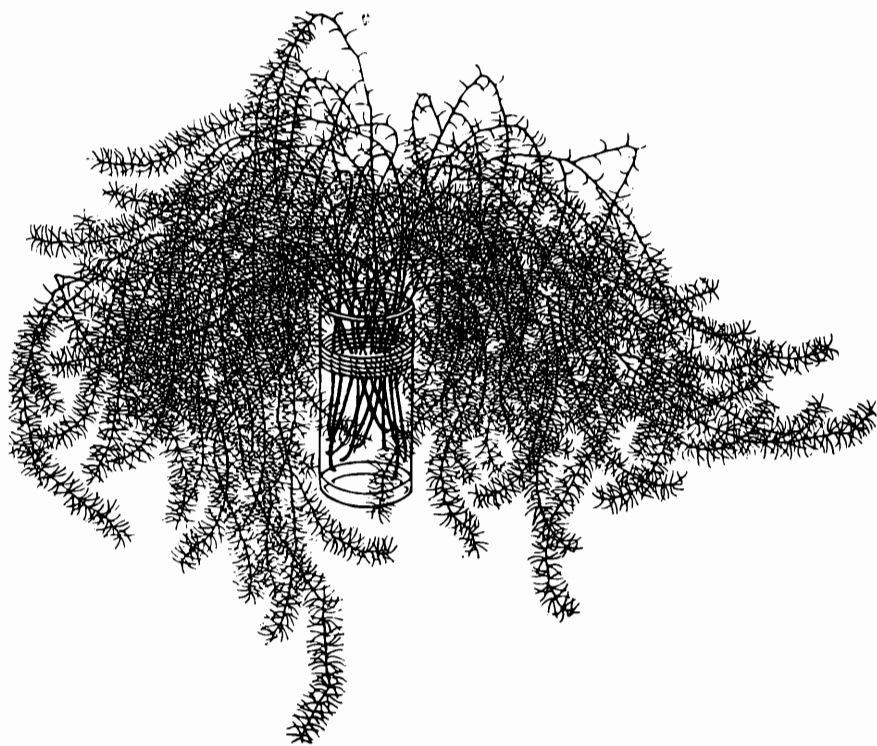
патриція килина

7.

Чи дихає прапор без вітру?
Чи бачить без сині, без ниток?
Якщо впадемо в небо, там
згряя прапорів перелетить рух.
Якщо впадемо в веселку, там
на синім дні — жовтім, фіолетовім —
школа прапорів перепливе грім.
Та, якщо впадемо з поле, навіть там
табун прапорів перебіжить синій льон.
Прапорові не треба вітру,
бо він сам вітер.

8.

Куб скла поволі підноситься.
Він перлямутровий, мов квадратова бульбашка.
Підіймімся в нім,
немов у вінді без будинку.
Тепер дивімся вниз, на дахи алегорії.
Воля! Тут немає ні запитань, ні відповідей.
Там далеко наші тіла вже не чекають на нас,
лиш поволі, сумно, відходять.

Яків Гніздовський: Букет, дереворіз, 1964

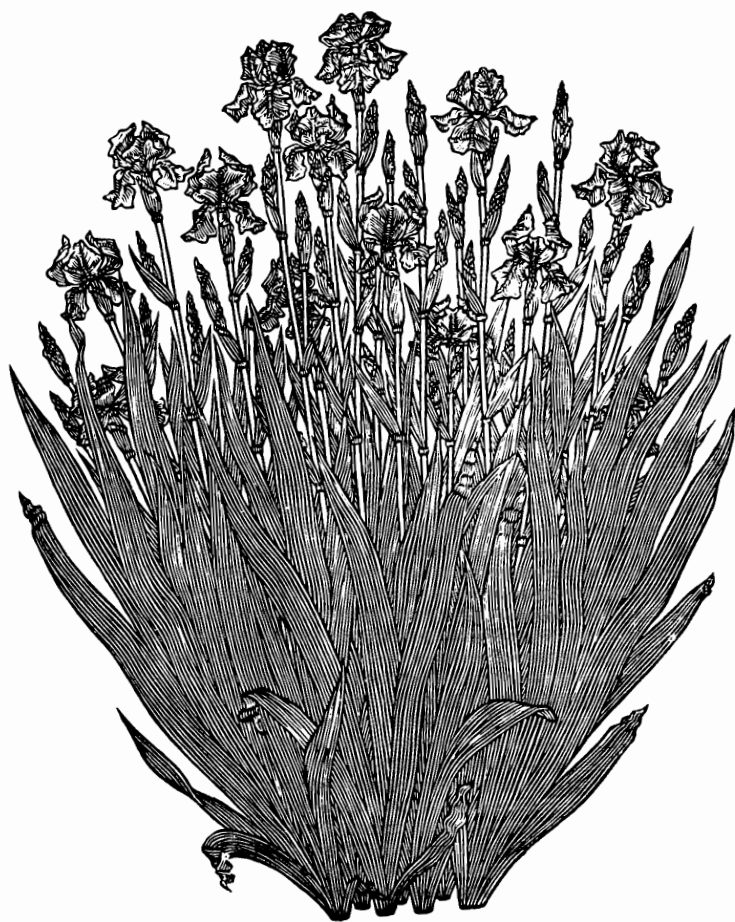
патриція килина

10.

Неонова літера. Дивімся на неї.
Забудьмо про все, крім неону.
Так прекрасно він засвічує і гасить нашу ніч.
О, неоне, неоне, куди веде твоя біла спіраль,
куди — твоя зелена стріла?
До котрого ресторану-раю, котрого готелю-пекла?
Наше волосся — каскад синього світла,
і наші нутрощі — яркі червоні рурки із скла.
Навіть Бог є неоновною літерою,
що гасне в спаленім світанку.

12.

Якщо розпиляєш одну із моїх костей,
знайдеш веселку, яка зникає у веселці,
шестикутник, який зникає в шестикутнику.
Дивишся в мою суть електронним мікроскопом,
знаходиш веселку, яка зникає у веселці,
шестикутник, який зникає в шестикутнику.
Досліджуй мою душу телескопом,
знайди синє в червонім, геометрію в часі.
Коли ти закохався в мене, я вже була зникла.

Яків Гніздовський: Іриси, дереворіз, 1966

патриція килина

19.

Барій. Холодний жар.
Немов барій, жевріє кохання. Барій.
Під рукою, немов під флюороскопом,
жевріє тіло. У темряві жевріє зелено радіо,
таємничий світ електронних ламп і прозорих клітин:
вночі жевріє джаз, мов фосфорові числа годинника,
в який лицю, зачарованому світу, заборонено входити,
із якого чуються пісні, слабші,
ніж радіохвилі з далекої зорі. Барій.
По темнім екрані, ясні атомні частки струменіють:
вони ніжні слова, які б'ються рикошетом.
Із самотньої фізики, самотні поцілунки, самотні боги.
Заборонено створити себе, хоч неможливо входити в себе,
виходити з себе. Барій. Тихий жеврій.
Холодний. Таємничий. Жар.

22.

Твоє кохання — промінь лазеру,
такий блискучий, що просвічує
мою речовину, непрозору, немов сталь.
Навіть через мене вони побачать тебе:
зелений промінь, такий невидимий,
що в мені, неначе в воді, мутній від молока,
вони побачать твоє таємниче просвітлення:
такий страшний, що від мене, необхідного дзеркала,
відсвітить цілий твій смертельний спектр.
Та від надмірности світла я сама
стаю променем, а ти — моєю прозорою сталлю.

Яків Гніздовський: Гінго, 1964

богдан бойчук

подорож з учителем

(уривок з поеми)

19.

В неділю рано згорблені кущі
по обрію котили низько сонце, —
у сутінку на Круковій горі
мене північний вітер оголомшив.

На кручу розсипався монастир,
і зрада Крукова кривавила від мурів, —
текли в притворі ранами хрести,
і час здирав святим камінну шкуру.

Клячали над руїнами дуби
і відправляли утренью монашу,
і їх тяжкі дубові голоси
вдаряли в мідяну досвітню чашу.

Від вівтаря підносив монастир
свої проколені віками руки,
стелив молитву від землі на мир,
благодарив свого Творця со духи.

А люди прикладали спомини до стін,
легендами замотували кручу,
про те, як братчики опівночі в куті
складали під каміння душі,

Борис Пачовський: Прихід, туш, 1968

богдан бойчук

як на престолі в оставленіє гріхов
згоряла жертвою остання богослужба,
сіє єсть тіло і сія єсть кров,
одвічна ненависть і вічна дружба:

і я тоді вклонився низько до ченців
і відчинив кивот землі руками,
— благодареніє на вас лісів,
я слово тут посіяв поміж вами —

лагідний голос миром впливав
устами вчителя по глинищу і ріні,
а він лежав, прибитий на дошках,
і тіло поросло його корінням.

— Я слово вам посіяв на серця:
по возвіщенію у зёмний рай вступити б —
учителю, дозволь коріння з-під ребра
і цвяхи виїняти і землю отрусити.

І я тоді підняв його з дощок
і посадив на камені в притворі,
помивши ноги в ранній холодок
і губкою з обличчя стерши змору.

Борис Пачовський: Роздоріжжя, туш, 1968

богдан бойчук

А зёмний рай, учителю . . . пробач,
дві тисячі вже літ тривала спека,
що пропекла уми, і пам'ять, і серця,
і жбанами чужих джерел далеких

тягнула нас з одного краю в край, —
аж ми ногами землю затоптали,
і слово не могло рости крізь наш відчай
і ниділо сухим насущним жа́лем.

А тих, що причащалися від інших вод,
ми крізь костир у вічність проводжали,
мечем несли спасіння від скорбот,
і кості їх стікали у канави . . .

А тих, що віру з інших глечиків пили,
за горло інквізиція свята душила
і душі прибивала на стовби,
аж кров на обрій бризкала по жилах;

і слово, кров'ю скроплене, в церквах
іржавіло у зашморгах кадила,
в тяжких кіпті́ннях терпнуло на вівтарях
і перші пахощі свої губило.

Борис Пачовський: Стремління, туш, 1963

богдан бойчук

20

І ми пішли з учителем в низи,
вітаючи людей недільним співом,
та люди, биті шнурами злоби,
давились на шляхах камінням гніву,

і плечі їм шмагав шерсткий шаркан,
в'їдалися шрамів шарлатні шпуги:
шабаш, шаламатня, і готський шарлатан
душив на шанцях і тягнув попруги.

А люди гналися на берег небуття
і падали в непам'яті чорнозем, —
ніхто учителя не бачив і не знав,
і серцем гуркотіли грози.

Тож я повів його до міста на гору
і примостив у церкві Миколая,
щоб жив з вітражами і проростав в кору
старої тиші від святих-святая.

21

І знову тяжко задихалась ніч
тривогою і випаром розпуки,
і знов гестапо било гонталі
в свідомість гетта. А гевал на бруку

Борис Пачовський: Любовь, туш, 1968

богдан бойчук

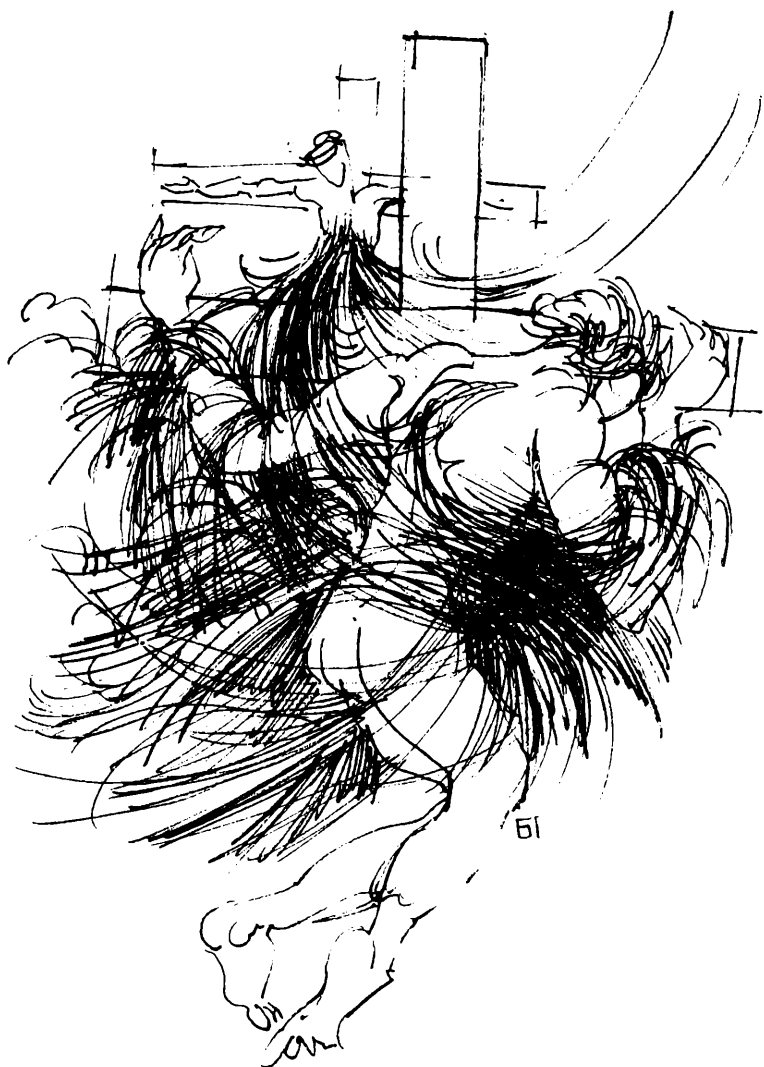
місив германський глей на стогоні людей
і грисом вибухів засипував квартали,
мов дріжджі, не́навість росла в серцях
і злобою по обрій розпухала.

Із кожним пострілом чиясь душа,
як камінь, падала в долину Авраама;
Здирав живим подобу людську страх,
і крик крізь мури виростав стовпами.

Я рано відіслав безсонну ніч
і вибрався до церкви Миколая,
але учителя у храмі не було, —
лиш тиша черствіла в святих-святая.

І я повів по мертвих вулицях
свою журу, вишивану у квіти,
аж під криницею Соб'єського нараз
на «Колійовій» вулиці помітив,

як до асфальту тілом приросла
з гебрейським профілем забита жінка,
розкинувши на світ весь рамена,
а збоку плакала її торбинка:

Борис Пачовський: Шукання, туш, 1968

богдан бойчук

коралями, шпильками і теплом
малих прикрас жіночої природи;
а вчитель мій навколоішках стояв,
збираючи минуле свого роду,

збираючи розбиту на куски
німецьким пострілом жіночу чашку,
жіночі очі, мозок і думки,
зв'язані в густу червону стяжку,

що кров'ю випливала з голови
і скаргою текла в мою свідомість.
Дочко Ізраїля, прамати, прасестро!
Нехай відкриються долоні незнайомі,

і хай знеможені нетлінності твої
приймуть в полотна благости і ласки,
хай розплітають лагідні пісні,
як коси голубої казки.

Дочко Ізраїля — спочинь навік,
хай буде вічність добра й голублива, —
і я тебе колись зустріну потойбік,
щоб гоїти минуле нещасливе.

Борис Пачовський: Відхід, туш, 1968

